

Pomhaj Bóh

Časopis ewangelskich Serbow

Budyšin, januar 1988

1. čislo · ISSN 0032-4132 · Lětnik 38

Jězus Chrystus praji:

Čińće pokutu a wěrcé ewangelijonej

(Mark. 1,15)

Za mój šulski čas mějachmy wučerku, kotraž měješe z našej rjadownju wěste ceže. A přeco potom wona nas namolwješe: Započće tola skónčnje nowe žiwjenje. My to jej tež kóždy raz slubichmy – ale to běchu jenož słowa. Přeměnilo so přez to w našej rjadowni ničo njeje. Wšo wosta při starym.

Nowe lěto je za někotrych tež kaž nowy započatk, a to nic jenož noweho lěta, ale tež noweho žiwjenja. „W nowym léce njebudu wjac kurić“, praji jedyn. A druhí slubi, zo změje wjac chwile za swójbju abo zo někajki nje počink wotpołóži. Tola hač so tute předewzaća woprawdže přewjedu? Nochcu njesprawnny być, ale najhúscišo stanje so to jenož někotre dny abo tydženje, a potom je wšo zaso při starym. Jenož někotrym so poradzi, swoje předewzaća tež spjelnić. To pak njeje jenož džensa tak. Japoštoł Pawoł pisa w lišće na Romskich w 7. stawje: „Ja nječínju to dobre, kotrež chcu; ale to zle ja činju, kotrež nochcu.“

A nětko so nam za hesło noweho lěta Jězusowe słowo da: Čińće pokutu a wěrcé ewangelijonej! Njeje to namolwa, wuprajenju mojeje wučerki runja a bjez wuspěcha? Ma so nam jenož pokazać, zo to njemóžemy?

Měnju, zo je nowy započatk za nas tola móžny. Ale nic přez našu móc, ale přez to, zo so zaso bóle ke Chrystusej wobročimy. Pokuta mjenujcy njeje namolwa na nas: Nětk započće skónčnje nowe žiwjenje, w kotrymž wjace nje hrěšiće. Ale pokutu móžeš přirunować ze /zawróćenjom, hdyž w cuzej wokolnje nadobo pytnješ, zo sy na wopačnym puću. Potom ničo druhe wjac nje pomha: Maš wróće jěć. Tak chcemy w tutym léce zaso wróće ke Chrystusej, a to přeco zaso, hdyž zwěsćimy, zo smy na wopačnym puću.

Bože słowo, abo kaž naše hrono praji: ewangelijon, nam pokaza, zo směmy přeco zaso k njemu přińć a zo chce wón nam pomhać – a to nic jenož w tutym žiwjenju, ale tež do wěčneho žiwjenja pola Boha „bjez wšeje mojeje zaslužby a dostojnosće“. To je ewangelijon, to rěka wjesola powěsć, kotrež wěrimy. Tajka wěra je dowěra do Chrystusa. Što pak to rěka: dowěra do Chrystusa?

Dowěra do Chrystusa so na příklad w tym pokazuje, zo naš puć do lěta 1988 a přez tute léto z wěstosću džemy, zo „štož jeho wola dawa, to za mnje je wěc prawa“. W tajkej dowěrje móžemy puć do příchoda tróštnje hić, tež hdyž njewěmy, što w příchodze na nas čaka. Něchtó je to jónu we wobrazu prajił tak: Chrystusej so dowěrić je tak, kaž by do bjezdna padnył a při tym wědzał,

zo pomocy njeje, a tola so nadzijeć, zo do Chrystusowych rukow padnješ a wón tebje woprawdže popadnje.

Tajku krutu dowěru wězo přeco nimamy. Husto chcemy, hdyž puća wjac njewidžimy, zadwělować. Ale wěra njeje ženje dospołna a njepowalna. A tola je Chrystusowa móc w našej bjezmocy sylna. Móžno, zo je někotryžkuli z čitarjow to sam hižo dožiwił: Hdyž nje wědžachmy wjac dale a wěra so skoro sypny, potom bě nam naš Knjez najbliži. Snano to tehdom tak njezačuwachmy – ale po tym wědžachmy: Naš Knjez běše w čémnym dole při mni, jeho prut abo kij je mje tróštował a dźeržal. Z tutoho nazhonjenja so dowěra do Božej pomocy posylni.

Chcemy so potajkim tež w tutym léce

Chrystusej dowěrić a ewangelijonej wěrić.

O smilny Božo, při tebi je hrěchow wodawanje. Hač runje naš skutk njeplaći, maš tola spodobanje, hdyž z hrěchow swojich stawamy, so tebje wšitcy bojimy a prosymy wo hnadu.

Tuž stróštnje čakam na Boha, mój duša wočakuje; ja njechwalu so skutkow dla, mój hrěch mje wobskoržuje. Wšak nječakam ja podarmo, na Bože słowo spuščam so, to tróšt mój je w wšej nuzy.

S. Albert

*Za nowe léto přeju Wam
strowosć a čišćosć na čěle a na duši,
Bože žohnowanje a wobarnowanje*

Waš S. Albert

Přinošk knjeza Nalija na wosadnym dnju w Židzinom

Lube serbske sotry, lubi bratřa!

Dowolće, zo wam někotre myslički na našim džensnišim zeńdženju přednesu. Za mnje njeje mjenujcy džens připad, zo wobdźělu so na tutym wosadnym dnju tu w Židzinom, steješe tola moja kolebka tu před nimale 70 lětami w małym, skromnym domčku w Małym Židzinom. Zady Grobic, hdžež steješe mjenujcy tuta kolebka, započa so tehdom njesměrnje wulki lěs, porosćeny z chójnami, tam a sem tež z někotrymi brězami; na pěskojtym pučiku móžeše čłowjek tehdom nůžkować pod chlůdkojtymi štomami hač nimale do Hródkka, bjeztoho zo by nadešoł čłowjeskeje duše abo wjeski; jenož lěs a hišće jónu lěs.

W tutej wokolinje dožiwich swoje přenje lěta džěcatstwa. We wulkej karejće, podobna wulkemu korbej na štyrjoch koleskach, čahaše nas mać, mjeztym přidružišaj so mjenujcy mojej bratřaj Pawoł a Jank, na polo, hdžež dyrbješe mać džědej a wowce pomhač Bože dary chowač, kotřež serbscy ratarjo tutej chudej, pěskojtej zemcy wotnuzowachu.

Zo njebychmy z wulkeho korba padnyli — mać njemóžeše džěla dla nas stajnje dohladowač a pěstowač —, sadzi nas do trawy blisko pola, a tak zeznawachmy so hižo zaha z našej holandskej zemju. Hačrunjež sym we swojim žiwjenju daloko w Europje wokolo dundał, tola naša lužiska zemja je mi najdroša a najlubša.

Zo je so mjeztym wobraz krajiny dospoľnje přeměnił, njetrjebam naspomnič, tola tež čłowjek bu wopor tutej změny! Njewěm, kajke začuće maće, kiž tu wšědnje bydliće! Za mnje pak běše serbski lud přeco pobožny lud! Njedźela bjez kemšow žana njedźela njebě.

Hižo słowo „njedźela“ nam praji, zo so na tutym dnju njedźelaše, tutón dzeń běše swjaty; njedźelske kemše a čiche modlitwy běchu za naš lud žórła žiweje wody!

Widžu hišće džens před wočomaj syły serbskich kemšerow w narodnych draštach, kiž chwatachu pak pěši abo z kolesami do Wojerec na Božu službu.

Pola Grobic a Nahłoc (Němcec!), hdžež často džěda a wowce w prězdniach wopytach, wěm so dopomnič, zo so swojba, stari a młodzi, hižo sobotu popołdnju na njedźelu přihotowachu: Dwór so rjedžeše, pica za skót a njedźelski wobjed so přihotowašej. Po tym začahny pomaluku měř a pokoj do statoka. Haj, naši prjedownicy wědžachu hišće něšto wo Božim slowje, jim bě hišće znate, zo słuša sedmy dzeń tydźenja Bohej. A Bóh wě, kak čezke bě žiwjenje w tamnym času; džesač a wjacce hodžin wšědnje dračowachu so naši prjedownicy, zo bychu chuduškej zemi wšědný chlěb wotnuzowali. Mechanizacija kaž džensa tu njebě, jenož jednory grat, kruwy a ruki běchu pomocnicy za tute čezke džěla. A tola dosahaše šěsć dnjow wob tydžeň, zo tute džěla w běhu lěta dokonjachu. Haj, woni běchu poľni dowěry, zo je Bóh z nimi; wón je přitomny při džěle, na dompuču a tež za blidom, hdžež so nan abo hospoza pomodliškej: „Přidź, knježe Jězu, a buď naš hósć.“

Kaž wěm, běše jich žiwjenje bohate a tež zbožowniše jako te luda našeho časa!

Přijědže-li čłowjek džens do wašeje wjeski, widzi rjane, haj krasne nowe domy a statoki, před abo w statokach steja wulkotne awta, zřědka hdy mały Trabant, ludžo su moderni zdrasćeni; njeje wjacce rozdžěla mjez zmostom a wjesku. Čłowjek widzi hižo zwonka, tu

bydla ludžo, kiž maja pjenjezy, woni njeznaja nuzu a hlód, jim so derje džě!

Je pak tomu tak?! Ja njejsym wo tym přeswědčeny, dokelž přidžeš-li do domu, poskići so wopytarjej cyle druhi wobraz:

Njeměř, hektika, sebičnosť, haj surowosć knjeza w někotrychžkuli chěžach: Starši wadža so z džěćimi a džěćmi ze staršimi, mandželstwa rozběža kaž woda přez křidu. A njedźela je wšědný dzeń: Ludžo roboča na polach, w zahradach abo wobnowjeja swoje statoki. Haj, lud je z woporom noweho časa, z woporom moderneho robočanstwa.

Podarmo woľaja zwony kóždu njedźelu na Božu službu!

Ně, lubi bratřa a lube sotry, to njeje přiklad za moje žiwjenje, kotřež je mi Bóh tón Knjez darił! Wažu sej radlubje žiwjenje našeje njeboheje wowki, kotraž sedžeše njedźelu po wobjedze před chěžnymi durjemi w Božim slóncu a čitaše we swojej bibliji. Jeje wobličo je poskićilo wobkedžbowarjej nutřkowny měř a pokoj; wona bě zbožowna a bohata, hačrunjež njeměješe zemskich kubłow, ale we wutrobje měješe swjeho Zbožnika.

Tak rjadowach tež ja swoje swójbne žiwjenje. Njedźela bě a je naš swjaty dzeń; hdyž woľaja zwony našeje cyrkwy w Budyšinje, podamy so, staršej a džěćmi, na puč do Božeho domu. Za nas njeje njedźela bjez kemšow žana njedźela. Nimo toho skutkuju hižo lětdžesatki jako lektor w Božej službje, běch tež šěsć lět z čonom našeje Sakskej krajnej synody, to je takrjec parlament cyrkwy.

A kaž widziće, sym z Božej pomocu swoju službu derje přetrał a z radosću wužiwam nětko swoje žiwjenje jako rentnar.

Přispomnjenčko

Na započatku noweho lěta hladamy do přichoda a so prašamy: Što nam nowe lěto přinješe? Tež w tutym čisle „Pomhaj Bóh“ tomu tak je. Ale nimamy tež přičinu so hišće jónu na to dopomnič, štož je w zašłym lěće bylo a za čo mamy so Bohu džakowač? Zawěsće je to pola kóždeho z Was, lubi čitarjo, něšto druhe, ale zawěsće ma kóždy něšto, za čož móže so Bohu džakowač. Ja chcu w tutych linkach na někotre wěcy skedźbnić, za kotřež mamy so my ewangelscy Serbja Bohu wosebje džakowač. Ale tež tu njemóžu wšitko naspomnič. Mjez druhim myslu wosebje na naše serbske Bože služby, kotřež nam pomhaja, Bože słowo w mačérnej řeči slyšeć a na nje w serbskej modlitwy a z kěrľušom wotmołwić. Chcemy so Bohu džakowač, zo mamy tutu možnosť, a to tež z tym, zo serbske Bože služby wopytamy.

Abo ja myslu na naš kubłanski dzeń, kiž mějachmy tež loni po zwučěnym wašnju we februarje na Hornčerskej. Smy so wosebje z wosobami Stareho zakonja zaběrali. A njemóže so přez takji dzeń tež naša wěra posylnič? Chcemy so Bohu džakowač, zo nas tež we wjetšej ličbje hromadže wjedže.

Wjeršk serbskeho ewangelskeho žiwjenja je wězo naš cyrkwinski dzeń. Dopominamy so hišće rady na hospodliwu Hrodzišćansku wosadu. Njech su nam tež w přichodže cyrkwinske dny

možnosť zetkanja a zhromadnosće po zwučěnym wašnju!

Ale k zhromadnosći mjez nami dopomha tež wulět ze serbskim busom. Mi so při tym wosebje lubi zhromadna Boža služba z wosadu, kotraž hewak serbske kemše nima. A zo je tež loni wšo zaso tak rjenje bjez zadžěwkwow so wotměło, njeje to (při wšitkej prócy, kiž mějachy za to zamołwić) jenož zaslužba čłowjekow. Chcemy so tež za to Bohu džakowač.

Hdyž je nam Chrystus prajił, zo nimamy na našeho blišeho zabyć, potom tež njemóžemy zabyć na tych Serbow, kiž njebydla runje w Budyšinje abo we wokolinje. Tohodla mějachmy w poslednich lětach kóžde lěto wosadny dzeń we Wojerowskej wokolinje. Tež loni běchmy zaso w bliskosći Wojerec, a to w Židzinom. Wuběrnje so nam tam lubješe, a za nas z Budyskich kónčin móžu prajić, zo smy rady přišli. Ale loni mějachmy tež wosadne popołdnjo w Dešnje a w Drježdžanach. Při přihotowanjach so druhy prašachmy: Hač so tute popołdnjo poradzi? Hač něchtó přidže? A potom běchmy překwapjeni, kajki zajim za tute zarjadowanje běše. Bóh je swoje žohnowanje dał, a za to so jemu džakujemy tež přez to, zo sebi přemyslimy, kak móžemy tajke wosadne dny abo popołdnja tež w přichodže wotměć.

Njemóžu tu na wšitko dopomnič, ani na wšitke zarjadowanja ani na wšitke posedženja a zeńdženja abo rozmołwy,

Wutrobny džak!

wšitkim, kiž su w zańdženym lěće w džěle za ewangelske serbstwo sobuskutkowali, njech je to bylo sobudžělo na našich zarjadowanjach abo sobudžělo na našim časopisu; njech su to byli pohonjowace abo kritiske słowa abo njech je to byla pjenježna podpěra našeho džěla; njech je to bylo džěto w swětle zjawnosće abo začichim, wšitkim potajkim, znatym a njeznatym, wupraju džensa nanajwutrobniši džak za wšitku prócu a za wšitke džělo. Zaplać Wam Bóh lubosć.

S. Albert

Naše termíny za 1988

Kubłanski dzeń:

22. 2. 1988 w Budyšinje

Cyrkwinski dzeń:

18./19. 6. 1988 w Hodžiju

Wosadny dzeń:

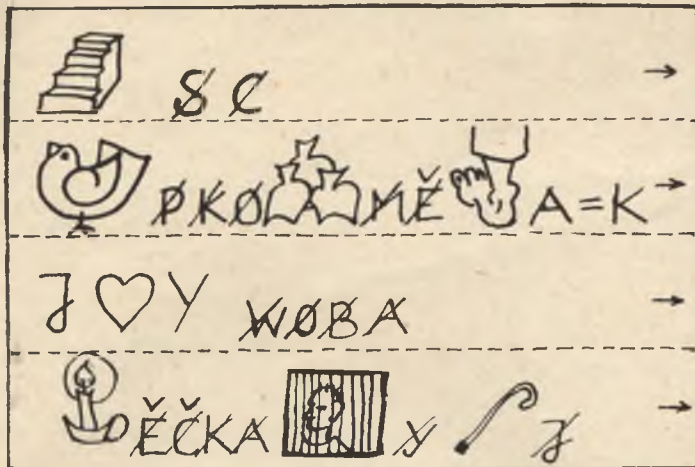
18. 9. 1988 w Lejnom

a w Ptačecach

Daľše termíny zhoniće hišće sčasom.

kiž su so přewjedli a kiž su (po čłowjeskim wašnju prajene) sobu k tomu dopomhali, zo je so wšitko přihotowač a přewjesć mólho. Wěmy, zo bjez Božeho žohnowanja ničo njeje. A zo je Bóh nas w zańdženym lěće žohnował, to chcych z tutymi rjadkami prajić a so za to Bohu džakowač.

S. Albert

Z džělawosće cyrkwje

Žónske džěło sluša do najstaršich skutkow našeje cyrkwje. Tohodla so husto kritisce prašeja, přetož mějachu žony a mužojo w zańdženym lětstotku do dalokeje měry džělene žiwjenste wobłuki. Njeskrući so tuž džensa tute džělenje džěła za žony a za mužow? Wězo widžimy tež wuznam swojbow a nutnosć cyrkwinskeho džěła ze swojbyami. Tohodla zarjadujemy hižo wjele lět swojbowe wočerstwjenja, hižo w časach, hdyž so wo džěle ze swojbyami w cyrkwi lědma rěčeše. Tola runje tajke přičiny rěča za to, zo so žony za žónske a mačérne služby a w kruhach za starých hromadža. Nazhonjenje runje feministiskeje teologije je, zo pokazuje na wosebitosć, kak žony bibliju čitaja. By bylo wuskomyslné, wo džělenju rěčeć, hdyž zetkaja so měsacnje jónu žony za sebję w swojej skupinje. Tež hdyž su problemy splahow džens hinaše, wostanu prašenja, wo kotrychž chcedža žony za sebję a mjez sobu rěčeć. Zhrmadnosć mjez žonami a mužemi w cyrkwi njewuzamknje, zo chcedža žony wo swojich hnujacych prašenjach přemyslować a na nje wot biblije sem wotmołwić. Wyše toho: Kelko žonow su same, bjez swojby, bjez mandělskeho abo z njewěrjacym partnerom! Znajemy tute žony a chcemy jim we wobłuku cyrkwje možnosć za zetkanja dać.

We wosadach je naše džěło znate. Žónske služby wudospolnjeja zwjetša wobraz našich wosadow, w mnohich wosadach tohorunja zetkanja mačérjow a žonow w powołanju. W někotrych wosadach zarjaduja so zjawne wječorki za žony, na př. za wěste starobne skupiny. Při tym budže wězo wot iniciatiwow a aktiwitow jednotliwych skupinow a wosadow wotwisować, kak daleko je struktura změna a kotra metoda možna. Pódlu dobrych starych formow přednoška abo pobožnosće, kotrež su so jako prawe wopokazali, je so něhdžekuli wosebje w mjeńšich skupinach rozmołwa přesadžiła. Dale přiběraja w žónskej službje na dožiwjenja orientowace džělowe formy. Naša pućowanska služba prócuje so, wjednicy z nowymi metodami zeznajomić a podpěruje je při přesadženju we wosadach. To stanje so wěsće ze wšelakim wuspěchom. Skónčnje znaję kóžda wjednica swój kruh, kóždy farar swoju wosadu najlěpje. Tež tu plaći potajnstwo žiwjenja wo wuswywje, roscenju a zrawjenju a žnjach.

Štó to wě?

Januar tu je a z tym nowe hódančko za was. Pytane su štyri wulke cyrkwinske swjedženje, kiž kóžde lěto znowa swjećimy. Mjena štyrjoch swjedženjow napisajće na kartu a posćelće ju na: G. Mahling Gröditz 8601

Kaž přeco wulosujemy mjez prawnymi dopisami zaso dobyćerja, na kotrehož čaka rjane myto.

T. M./rys. Anetta

Nětk hišće słowčko wo našim džěle na regionalnej a krajnocyrkwinkej runinje. Zarjadujemy bibliške seminary a zeńdženja džělawaych w našich domach w Drježdžanach a w Kipsdorfje, swojbn a mačérny dowol w Altenburgu, Ansprungu, Homersdorfje, Hüttengrundže, Pirna-Jessenje, Rathenje, Schmannewitzu a Sehlisu. Zo wuznamjenjeja so tute časy z wjeselom a su pomoc za žiwjenje, zhonimy přeco zaso z listow wobdžělnicow. Wobžarujemy, zo su tajke možnosće w někotrych wosadach skoro njeznate. Při wočerstwjenju džělavy wosebje wusko hromadže z nutřkownym misionom a z mužacej službu. Přez naše sobustawstwo w džělowym zjednoćenstwje za ewangelistiske služby smy ze wšěmi skutkami a aktiwitami w krajnej cyrkwi zwjazani, ale tež přez nabožinske hranicy z metodistiskej a katolskej cyrkwju.

W krajnocyrkwinškim měridle mamy kóžde lěto přewjedženje wšelakich zeńdženjow na starosći, na př. za wobwodne wjednicy a wobwodnych kuratorow (to su za žónske džěło w cyrkwinškim wobwodže zamołwići fararjo) kaž tež za fararki a wudowy fararjow. Wulke přihoty žadaja sej zetkanja žonow njezdělu Rogate, kotrež wotměwaja so w 60 do 70 wosadach našeje krajneje cyrkwje, a swětowy modlenski dzeń, za kotryž rozposćelamy přeco 45 000 modlenskich porjadow a wjele filmow. Techniske zhotowjenje a rozšěrjenje za wšě krajne cyrkwje w NDR je krajnocyrkwinški zarjad za cyrkwinske žónske džěło přewzał.

Ważny přinošk k džensnišemu cyrkwinškemu žiwjenju widžimy w najwšelakorišich ekumeniskich zwiskach, kiž su so w běhu lět džakowano cyrkwinškim a statnym zarjadom nawjazali. Z teje přičiny běchu a su službne jězby za naše sobudžěláčerkki možne. Tak njejsmy jenož z našimaj partnerskimaj cyrkwjomaj w Hannoverje a Schaumburg-Lippe zwjazani, ale přijimachmy tež wopyt z Nižozemskeje, Šwicarskeje, Wulkeje Britanskeje, Japanskeje, Tansanije a USA. Džěło za swětowy modlenski dzeń zwjazuje nas tež ze sotrami w socialistiskich krajach.

Widžimy našu službu zarjadowanu do wěry a do žiwjenja cyrkwje. Njejsmy wjace towarstwo, ale cyrkwinška služba. Naše džěło služi cyłej cyrkwi, a nohcemy izolowane žiwjenje připódlu wjesel. To tež njeby možno bylo, přetož žony su we wšěch wosadach nošace sta-

wy. Bjez nich njebychmy sej cyrkwinške žiwjenje předstajić móhli. Tak móže w rozhledže a wuhledže za cyrkwinške džěło ze žonami jenož rěkać: Na dověru twarić – potom wostanjemy živi.

Wolfgang Burkhardt

Jurij Šewčik

K nowemu lětu 1936

Boha chwalić nam so sluša džensa, hdyž na kóncu lěta zaso jónu stejimy.

Boha chwal džens naša duša! Jemu – kralej cyłoh' swěta – z wutrobu so džakujmy!

Wón naš serbski ludžik mały lěta w čežkich pruwowanjach zaso hnadnje zdžerzał je. Serbski lud a jeho stawy njech su we wšěch spytowanjach jemu dale poslušne.

Z Bohom tež to lětko nowe, džens nam hišće potajne, serbski lud njech nastupi! O, njech wono myslę čmowę, wutroby tež začěmnjene liwkim Serbam rozjasni!

Witaj, nowolětne ranje!

My će do nas witać chcemy z lubym serbskim postrowom! Přinjes Bože žohnowanje! Spožč, zo Serbja wostanjemy! Zdžerž nam serbski lud a dom!

Žony bože slowo wołać

K stawiznam cyrkwinskeho žónskeho džěła

Nastork k založenju

Před 151 lětami, w oktobrze 1836, da sakska kralowna Maria nastork k založenju žónskich towarstwow. W Drježdžanach a w Lipsku wozjewi so dnja 16. 12. 1836 „namołwa“, w kotrejž rěka, zo zeńdžechu so nadobne žony na jeje próstwu a z jeje podpěru w towarstwach, kotrychž hłowne sydło je w Schneebergu, Auerbergu a Olbernhauje. Su sej nadawk stajili, z radu a pomocu derje zmyslenych mužow wotstronić njedostatki zjawneho zastaranja chudych we wobłuku jich wobwodow po puću swobodnych dobrotow. Wulke su wopory a skutki, kotrež tutomu džělu přinjesu. Přičiny založenja žónskich towarstwow mějachu potajkim karitatiwny, socialny charakter. Wone towarstwa rozšěrachu so bórce po cylum kraju, najprjedy pak w Rudnych horach a w Vogtlandže.

Spočatki w 19. lětstotku

Hižo w času wuswobodžerskich wójnow 1812/13 bě so přeće za žónskimi towarstwami wuprjajo. Swobodny knjez vom Stein bě po příkladže katolskich žónskich rjadow pohnuł k protestantskemu sotrownistwu. W l. 1820 wozjewi farar Klönne nastawk wo „wožiwjenju diakonisow w starokřescanskej cyrkwi w našich žónskich towarstwach“. Lěta 1832 založi Amalia Sieveking z 12 pomocnicami „Towarstwo za wothladanje chudych a chorych“, kotrež bu příklad za wjele druhich němskich žónskich towarstwow. Hdyž nastachu po l. 1832 přenje ewangeliske žónske towarstwa w Sakskej, bě ze stron nadawkow zwisk k pozdišiemu Nutřkownemu misionje (1841) daty.

Bórce založichu so w najwjace sakskich wosadach tajke towarstwa, kotrež stajnje žona nawjedowaše. To nje-

bě za 19. lětstotk samozrozumliwe, a scyla nic w cyrkwi. 1907 zjednočichu so wšě sakske žónske towarstwa ke krajnemu wuběrkej, 1912 ke krajnemu zwjazkej za křescansku žónsku službu. Towarstwowy status so 1946 rozpušći. Za to wutwori so krajnocyrkwinski zarjad za cyrkwinske žónske džělo.

Otto Dibelius mjenowaše 19. lětstotk „Lětstotk cyrkwie“. Jubilej reformacije 1817, cyrkwinski džěn w Hamburgu 1848, přeni sakski cyrkwinskopředstajerski a synodalny porjad 1868, spočatki Nutrkowneho misiona, Gustawa Adolffowe towarstwo, misioniske a bibliske zjednoćenstwa a k tomu rozkčěw ewangelskich žónskich towarstwow su znamjenja tutoho lětstotka w cyrkwi.

Nimo toho bě 19. lětstotk čas hoberskeho techniskeho wuwica. Přirodowědy přinjesechu nowe spóznaća.

Rosáce nadawki

W běhu počtra lětstotka su so nadawki změnili. Wot l. 1945 je wjele džělowych wotnožkow nastalo, su so wutworili a rozrostli na přikład bibliske seminari, paslenske tydźenje, wočerstwjenke časy, dny za mačěrje w čěšenkowym léce, kónctydźenje za samotějace a za samokublače mačěrje atd. Swětpowy modlenski džěn je za wjele žonow rozhlad za ekumenu pohłubił a jich w pačěrjach, myslach a skutkach zbližil.

We wšěm tym pak widži cyrkwinske žónske džělo po krajnocyrkwinskim porjedže swój nadawk w tym, žony pod Bože słowo wołać, zo by so wěra zbudžiła a zo bychu so žony w zamołwitej službje we wosobinskim, cyrkwinskim a towaršnostnym žiwjenju wukmanili.

Zamołwitosć za přichod

„Wědomje křescansce žiwa žona ma možnosć, tak palacu aktualnu zamołwitosć za přichod jako jara wosobinsku namołwu spóznać... za nastupnistwo žónskich postawow Noweho zakonja přikłady namakać, kotrež spočča jim mocy, so wobarać z jasnej orientaciji přećiwo džensnišemu wohroženju existency“, pisa Christa Meves w „Ninive njesmě zahyně – Naša zamołwitosć za přichod“.

Jeli je so cyrkwinske žónske džělo tež w běhu lětdžesatkow změnilo a so přeco zaso nowym nadawkam staja, tak dopomněmy so džakowni na stawizniske korjenje, z kotrychž wurodce za našu krajnu cyrkej telko žohnowanja.

W. Burkhardt

Žiwjenske zasady mlódšich staršim napřećo

(Pokročowanje)

6. Za wjele wuprajenjemi staršich tči zrozumliwe tajne přeće, wot tebe jako mlódšeho trochu připóznaća a wobkrućenja dostać. Štó drje hižo bjez toho wuńdže? Woni chcedža začuwać, zo sej jich česćiš a jich rady maš, woni njechaja bjez zwiska na wotstajenskich kolijach stać. Ničo njezajimuje jich bóle hač žiwjenje tych, z kotrymiž su zwjazani. Woni njeprēja sej jałmožnju abo wopokazy sobuželnosće, ale lubosć, lubosć přijimować a lubosć dawać.
7. Ty njedyrbiš staršich wopušćić prajo: „Z nimi ničo wjace njeje. To nje-možeš wjace pomhać.“ Přewodžej jich, wzmi podžěl na nich a jich žiwjenju a popřej jim podžěl na twójim žiwjenju. Njewočakuj někajke wuprajenja wot nich, ale nawukń za to džakowny być, štož so či dali a hišće dawaja. Snano móžeš hišće wjele wot nich wuknyć. „Čłowjek přicpěwa lochko přewulku wažnosć swojskemu skutkowanju a džělu porno tomu, štož je jenož přez druhich.“ (Dietrich Bonhoeffer) Ernst Synofzik

POWĚŠĆE

Wšitku wašu starosć čisće na njeho, přetož wón so za was stara

1. Pětr, 5,7

Pod tydženskim hronom 15. njeđeje po Swj. trojicy je so po dołhim času zaso raz delnjoserbska Boža služba w Dešnje wotměwała. Dešanska wosada bě hosćielstwo přewzała. Přez nimale 30lětno skutkowanje sławneho serbskeho fararja a rěčneho wědomostnika Bogumila Šwjele ma wosada dobru tradiciju. Ale zamołwitým teje njeđeje njeje wo to što, zo bychu tradiciju hajili. Hišće su serbscy ewangelscy křescenjo w Delnjej Łužicy. Smy chcyli našim Delnjoserbam možnosć dać, Bože słowo w swojej mačěrnej rěči slyšeć, spěwać a so modlić. Přeprošenje su něhdže 70 kemšerjow na wědomje wzali, kotřiž přińdžechu z Dešna a wokolnych wsow kaž tež zdaloka. Farar Hupac z Korjenja wukładowaše ewangelij teje njeđeje (Mat. 6,25–34), a kěrlušce přewodžeše Jaquelin Gutšmitoje na byrglach. Na druhi džěl tutoho popołdnja běchu wšitcy na kofej a tykanc přeprošeni, hdžež rozmołwjachu so wo serb-

skich kemšach w zańdženosci a tež teje njeđeje, zo bychu pripravarjo nastorki k přichodnemu džělu dostali.

Hłownu zamołwitosć měješe Budyški superintendent S. Albert, wo kotrehož cyłkownej džělawosci zhoni wosada kaž tež wo žiwjenju ewangelskich Hornjoserbow. W cyłku móže so rjec, zo je wothłós dobry a zo je zhromadnosć pod Božim připowědanjom zarjadowarjam dopokazała, zo bychu z džělom pokročowali.

Wojerecy. Wutoru, 13. oktobra, woswjeći Domowina swój 75. založenski džěn. Na swjedženskim zarjadowanju we Wojerowskim Domje energijownikow a hórnikow zanjesechu serbske chóry před zastupjerjemi stata a towaršnosće a před zaslužbnymi Serbami oratorij „Žně“ wot H. Zejlerja a K. A. Kocora. Po předstajenju běše swjedženska wječer, na kotrež H. Sindermann, prezident Ludoweje komory, w swojim toasće zwurazni, zo je serbska kultura jara bohata, zo skutkuje na dušu wěriwego kaž njewěriwego čłowjeka. Zdobom wuzběhny, zo je so tež cyrkej zasadžiła za serbstwo.

Na popołdniej gratulaciji běchu zastupjerjo ewangelskich Serbow, farar Malink z Hrodžišća, knj. Hemplowa z Budyšina a dr. Hermann z Rakec, přednesli postrow serbskeho superintendenta Alberta. W nim pokaza so na skutkowanje serbskich fararjow a druhich křescanow w narodnej organizaciji w zašłosći, tola tež na rozdžělnu wuwicu a na konflikty mjez Domowinu a cyrkwu po léce 1945. Wupraji so přeće, zo by Domowina – spjelnjejo swój hlowny nadawk, so zasadzić za dobro serbstwa – była duchowna domizna wšitkich Serbow.

Prof. Karel Mackú 80 lět

K jubilaram zašleho léta słuša tež prof. Karel Mackú w Praze, kiž smědžeše 28. julija swoje wosomdžesačiny swjećić. My chcemy tež w swojim časopisu na njeho z džakownosću spominać, dokelž je dołholětny přećel našeho serbskeho luda. Wšak je sobu załožil 1945 serbsku srjedźnu šulu we Warnočicach, kotrejež direktor wón hač do 1949 bě. Wot tutoho časa bě tež spřećelny z našim njeboh bratrom Měrćinom Zobu, kiž je tehdom tež tam z nim mlódych Serbow rozwučował.

Prof. Karel Mackú je swěrný čitar našeho časopisa „Pomhaj Bóh“. Tuž přejemy tež my ewangelscy Serbja jemu dale zbožo, strowosć a Bože žohnowanje. G. L.

Naše nowiny a časopisy před 100 lětami

Serbske lutherske knihowne towarstwo je „Bibliski pućnik“ na léto 1888 wudało. Spisał je jón zaso z wólniwej lubosću kn. farar Matek w Hućinje... Delnjołužiski wotrjad towarstwa „Mačicy Serbskeje je za swoje člony (sobustawy) wudał „Wěnašk godownych spiwanjow, serbskim žiśam k boguju hobražne. Hudany wot H. Jordana“ w Popojcach. Knižka (16 str.), pola Smolerja w Budyšinje čisćana, je z wobradženskim wobrazom debjena. Spěwy su jara rjane. Lužica, januar 1888

SERBSKE BOŽE SLUŽBY

3. 1. – 2. njeđeje po hodžoch

Budyšin-Michałska: 10.00 hodž. kemše (Albert)

Budestecy: 14.00 hodž. kemše (Albert)

6. 1. – Tri krale

Bukeycy: 9.00 hodž. kemše (G. Lazar)

Njeswačidło: 10.00 hodž. kemše (Albert)

10. 1. – 1. njeđeje po Třoch kralach

Huska: 10.00 hodž. kemše z Božim wotkazanjom (Wirth)

17. 1. – 2. njeđeje po Třoch kralach

Poršicy: 8.30 hodž. kemše z Božim wotkazanjom (Malink)

Hrodžišćo: 10.00 hodž. kemše (Malink)

24. 1. – poslednja njeđeje po Třoch kralach

Rakecy: 9.30 hodž. kemše z Božim wotkazanjom (J. Lazar)

7. 2. – 2. njeđeje do póstneho časa

Budyšin-Michałska: 10.00 hodž. kemše (Albert)

Budestecy: 14.00 hodž. kemše z Božim wotkazanjom (Albert)

Pomhaj Bóh, časopis ewangelskich Serbow. Rjaduje Konwent serbskich ewangelskich duchownych. – Ludowe nakładnistwo Domowina Budyšin, Sukelnska 27. Redaktor: sup. Siegfried Albert, Serbski kěrchow, Budyšin 8600, tel. 4 22 01. Ekspedicija: farar G. Lazar, Kirchweg 3, Bukeycy (Hochkirch) 8601. – Lic. č. 417 Nowinarskeho zarjada pola předsydy Ministerskeje rady NDR. – Čišč: Nowa Doba, čišćernja Domowiny w Budyšinje (111-4-9-2616). – Wuchadza jónkróc za měsac. Přinoški a dary na konto: Sorbische evangelische Superintendentur Bautzen, Sp. Bautzen 4962-30-110 – Index-Nummer 32921